

Het Goede Leven

Ledevaartkerk Chaam, startzondag, 20 september 2020
Ds. Sara Dondorp

Eerste Lezing: Filippenzen 4: 21-23

Tweede Lezing: Lucas 12: 22-34

Inleiding

We leven in een tijd van strenge regels en restricties. En daar zijn we nog altijd niet helemaal aan gewend. Zo blijft het lastig om geen handen te mogen schudden. Alsof we elkaar niet zouden mogen groeten. Toch is groeten ook over grote afstand mogelijk. Daarom lezen we vandaag het slot van de brief aan de Filippenzen. Paulus groet daar de mensen uit Filippi, en met hen ook ons. Over een afstand van bijna tweeduizend jaar. Om ondanks de afstandelijkheid vertrouwen te blijven houden in het samen gemeenschap zijn. Om vertrouwen te blijven houden dat het leven goed kan zijn.

Het Goede Leven, dat is het jaarthema voor het komende seizoen. Elke zondag staat ons samenzijn in het teken van de God die hemel en aarde gemaakt heeft en zag dat het goed was! Vanuit dat beginsel mogen we vertrouwen op het Goede Leven. In zijn gelijkenissen spreekt Jezus over Gods Koninkrijk, of liever nog misschien: Gods Koningschap, Goddelijke heerschappij. Dat is denk ik het Goede Leven in Bijbelse zin. Over dat Goddelijke Koningschap gaat de evangelielezing vanmorgen.

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

De afgelopen dagen was het prachtig nazomerweer. Heerlijk om te wandelen of te fietsen. Als je dan een beetje om je heen kijkt, zie je overal bloemen. Langs de kanten van de weg, in tuinen, in het bos... Zomerbloemen zijn al uitgebloeid. Sommigen zijn ook dan nog mooi. Andere bloemen staan nu in bloei. Of er zijn vlinders die dansen in het licht. Als de zon er op staat is dat allemaal een prachtig gezicht. Een soort vanzelfsprekende schoonheid. Die bloemen zijn gewoon mooi. Zonder voorwaarden, zonder beding. En als ze uitgebloeid zijn, zijn ze uitgebloeid. Volgend jaar weer... Geen probleem, het is gewoon zo. Ze bloeien gewoon. Misschien is dat ook wel het Goede Leven. Ik kan er althans erg van genieten: de pracht van wilde bloemen!

Meer dan ooit hebben we die vreugde en die pracht nodig. Zo ervaar ik dat tenminste: er zijn zoveel zorgen, dan voelt het als bemoediging die zorgeloze schoonheid te zien. Volgens mij hebben we elk op onze eigen manier allemaal last van teleurstelling over wat momenteel niet kan. Een knuffel van de kleinkinderen, een familiefeest, even een arm slaan om iemand die verdrietig is, of zomaar met elkaar vrolijk zijn en elkaar omhelzen. Het duurt al zo lang en waarschijnlijk zal het nog wel even zo blijven. Al dat gemis voelt als het tegendeel van het Goede Leven. Soms denk ik zelf wel eens dat we een beetje in rouw zijn. In rouw om alle mooie en fijne dingen die we missen. Natuurlijk kan er ook een heleboel nog wél. En het lijkt me belangrijk dat we ons daarop blijven richten, maar het gemis mag ook benoemd

worden. En het verdriet dat we daarover voelen. Dat verdriet mag er zijn, dat hoeven we niet weg te stoppen.

Jezus' verhaal over de bloemen die mooier zijn dan Salomo's pracht komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. Hij was in gesprek onder meer over bezorgdheid. Iemand die hem vroeg hoe om te gaan met een erfeniskwestie. In dit gesprek gaat het over zorgen om materiele zaken. Wat Jezus duidelijk wil maken is dat dát niet het belangrijkste is. De vraag is waar we ons als mens op willen richten. Op het najagen van materiele rijkdom en status? Of op het goed samenleven met je medemensen? Eerlijk gezegd denk ik dat we vooral naar dat laatste verlangen. Erkenning, betrokkenheid, gezamenlijkheid, genegenheid, liefde. Mensen hebben elkaar nodig. Om elkaars vreugde te delen én om elkaars lasten te helpen dragen. Anders dan in het gesprek dat Jezus voert, gaan onze zorgen voor een groot deel juist daarover. Over gezamenlijkheid, ontmoeting, genegenheid, intimiteit en hoe ingewikkeld dat allemaal geworden is. Toch denk ik dat de les die Jezus hier leert ook in ons geval van toepassing is. Want het helpt helemaal niets om je daar zorgen over te maken. Integendeel, we zouden er eerder de moed door verliezen.

Ook de vogels en de vlinders en de bloemen op het veld, kunnen we zien als schepselen van God, die leven ontvangen hebben. Zij zijn er gewoon. Zij piekeren niet, hun bestaan is vanzelfsprekend. Weliswaar hebben bloemen geen bewustzijn, toch zou je misschien wel kunnen zeggen: bloemen aanvaarden hun bestaan in dankbaarheid. Door je zorgen te maken, raakt de dankbaarheid buiten beeld. En volgens mij heeft het Goede Leven te maken met dankbaarheid. Dankbaarheid over het door God gegeven bestaan. Het leven, waarvan God bij de schepping sprak dat het goed was. Dat het tov was, of liever dat het tof is. Wees niet bang, zegt Jezus, want God heeft jullie het leven gegeven, God gunt jullie het Goede Leven. Een leven volgens Goddelijke heerschappij, Gods koningschap. Tegelijk wijst Jezus in zijn betoog ook op de verantwoordelijkheid die het ons geschonken leven betekent. Levens volgens Gods heerschappij betekent samen leven, je leven delen, gericht op de ander.

Gisteren trof ik in Dagblad Trouw een interview aan met de Brits- Italiaanse filosoof Julian Baggini die een 'evangelie zonder God' schreef.¹ De boodschap van Jezus vond hij bewonderenswaardig, maar met het concept 'God' kan hij niets. Wat hij in de verhalen van en over Jezus bewondert is vooral de zelfopoffering. Hij verwijst daarbij onder meer naar de hulpvaardigheid van mensen die in de coronacrisis zichtbaar geworden is. Wat hij daarover zegt, sluit precies aan bij onze evangelietekst: "Ik wil opoffering niet *glamorous* maken. Het is geen daad om naar te streven (...) Ik wil alleen maar zeggen dat je je soms in een situatie bevindt waarin je de keuze hebt. Weet dan dat de lengte van het leven niet de enige maatstaf is voor een goed leven. Beter een kort en goed leven dan een langer en slechter leven." Het grote verschil tussen Baggini's 'evangelie zonder God' en het evangelie dat wij hier in de kerk lezen is dat wij leven vanuit de gedachte dat God ons het leven geeft. Wij hoeven de opofferingsgezindheid niet helemaal uit onszelf te halen, wij krijgen

¹ Florentijn van Rootselaar, *De boodschap van Jezus (zonder God)*, Dagblad Trouw, 19 september 2020, De Verdieping pag. 10-11 (over Julian Baggini, *The Godless Gospel*)

het leven en de liefde van God geschonken en de opofferingsgezindheid door Jezus voorgeleefd. Het Goede Leven begint niet bij onszelf, maar bij Gods liefde. Rouw mag er zijn, maar laten we ook de vreugde niet vergeten.

In het goede leven is ruimte voor vreugde en ook voor verdriet en teleurstelling. Ook als het leven soms niet zo makkelijk is, het kan een troost zijn dat God het leven als geschenk bedoeld heeft. Die gedachte komen we onder meer in de Psalmen tegen. Bijvoorbeeld in Psalm 116:

“U, God, wijst mij de weg naar het leven:

overvloedige vreugde in uw nabijheid,

voor altijd een liefelijke plek aan uw zijde.” (Ps. 116: 11)

Liefelijk en goed als de bloemen op het veld. Wat er ook op ons pad komt, God gunt ons het Goede Leven.

Amen